

Aprobat în ședința Guvernului din
Decizia protocolară nr.

2024
/2024

Proiect

L E G E

pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (procedura aplicării sancțiunii avertismentul)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 26, litera b) se abrogă.

2. Articolul 28 se abrogă.

3. La articolul 33, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Sancțiunea avertismentului se aplică în mod obligatoriu, de către agentul constator, în toate cazurile prevăzute de prezentul cod, fără remiterea cauzei contravenționale în instanța de judecată, dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) pe parcursul ultimului an înainte de comiterea faptei contravenționale, persoana nu a fost sancționată pentru o contravenție similară;

b) persoana a executat sancțiunile contravenționale aplicate pentru faptele comise anterior”.

4. La articolul 53 în sancțiunea alineatului (3), textul „6 la 12,, se substituie cu textul „56 la 100”.

5. La articolul 228:

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale.”;

în sancțiunea alineatului (6), după cuvintele „se sancționează cu” se introduc cuvintele „avertisment sau cu”;

în sancțiunea alineatului (8), după cuvintele „se sancționează cu” se introduc cuvintele „avertisment sau cu”.

6. La articolul 229:

în denumirea articolului, cuvintele „de revizie tehnică” se substituie cu cuvintele „de inspecție tehnică periodică”;

în sancțiunea alineatului (1), după cuvintele „se sancționează cu” se introduc cuvintele „avertisment sau cu”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

(2) Conducerea unui vehicul care nu a fost înmatriculat în modul stabilit se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale.”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

(2¹) Conducerea unui vehicul care nu a fost supus inspecției tehnice periodice

se sancționează cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale”.

7. La articolul 230:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Conducerea unui vehicul cu numărul de înmatriculare indescifrabil sau cu placa de înmatriculare amplasată cu încălcarea standardului

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale.”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Conducerea unui vehicul cu numărul de înmatriculare camuflat sau nestandardizat

se sancționează cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.”;

în sancțiunea alineatului (2), după cuvintele „se sancționează cu” se introduc cuvintele „avertisment sau cu”;

sancțiunea alineatului (4) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.”;

sancțiunea alineatului (4¹) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 6 la 9 unități convenționale”.

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii pentru modificarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218/2008
(procedura aplicării sancțiunii avertismentul)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul legii pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (procedura aplicării sancțiunii avertismentul) a fost elaborat de Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Asigurarea ordinii și securității publice, inclusiv pe segmentul faptelor contravenționale, reprezintă sarcina normativă primordială a autorităților publice. Se va reține la caz că acest deziderat poate fi realizat prin atingerea scopului legii contravenționale care, constă, de altfel, în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, inclusiv, în soluționarea justă a cauzelor contravenționale prin individualizarea corectă a răspunderii contravenționale, precum și prevenirea de săvârșire a noilor contravenții.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Prezentul proiect urmărește asigurarea aplicării corespunzătoare a legii contravenționale, făcând uz de principiul individualizării răspunderii contravenționale și sancțiunii contravenționale, în urma cărui fapt agentul constatat care i s-a atribuit prin lege aplicarea rigorilor normative, va ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante, aplicând astfel o sancțiune contravențională proporțională urmărilor prejudiciabile survenite în urma faptei contravenționale săvârșite. Suplimentar, îmbinând caracterul coercitiv cu cel preventiv al legii contravenționale, urmează să se asigure un echilibru eficient dintre elementele constitutive ale faptei contravenționale și consecințele acesteia aferente subiectului contravenției. Proiectul susține intenția responsabilizării participanților la trafic, a căror acțiuni/inacțiuni ilicite generează urmări nesemnificative ordinii și securității publice, oferind posibilitatea aplicării alternative a unei sancțiuni cu caracter nepecuniar. De asemenea, scopul proiectului constă și în responsabilizarea membrilor organului electoral, în vederea asigurării unui proces electoral corect și echidistant.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Prin proiectul legii cu privire la modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 (se intenționează amendarea acestuia prin înaintarea propunerilor de abrogare a art.26 lit. b) și art.28, și anume excluderea prevederilor referitoare la înlăturarea răspunderii contravenționale în cazul comiterii unei contravenții neînsemnate sau al tentativei de contravenție neînsemnată. Abrogarea respectivă se consideră verosimilă în situația în care potrivit art.28 alin.(1) din CC, se consideră neînsemnată contravenția pentru care codul prevede în calitate de sancțiune maximă amenda de până la 10 unități convenționale. Așadar, temeiul de înlăturare a răspunderii contravenționale prevăzut la art.26 lit.b) din același cod creează premise pentru eschivare de la răspundere pentru comiterea contravenției. Or, dacă pentru ilegalitatea respectivă legiuitorul a stabilit o sancțiune punitivă (amenda), se concluzionează prin prisma art.8 din CC, că aceasta s-a comis cu vinovăție, respectiv, urmează să fie aplicată răspunderea prin aplicarea unei sancțiuni prevăzute de legislația contravențională.

Mai mult, norma prevăzută la art.28 alin.(2) din CC creează riscuri de corupție, or asemenea observații verbale nu sunt supuse evidenței și nu sunt documentate, motiv pentru care verificarea corectitudinii aplicării unei asemenea măsuri nu este posibilă.

Concomitent, proiectul propune modificarea art.33 alin.(3) prin revizuirea condițiilor de aplicare a avertismentului, și anume se consideră verosimil ca agentul constatator, în mod obligatoriu, să aplice avertismentul în toate cazurile prevăzute de codul indicat supra, fără remiterea cauzei contravenționale în instanța de judecată, dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: a) pe parcursul ultimului an înainte de comiterea faptei contravenționale, persoana nu fost sancționată pentru o contravenție similară; b) persoana a executat sancțiunile contravenționale aplicate pentru faptele comise anterior.

Majorarea sancțiunii pentru neînținerea nejustificată a buletinului de vot persoanei înscrise în lista electorală sau înmânarea către un singur alegător a mai multe buletine decât este prevăzut de lege (art.53 alin.(3) din CC) se propune în vederea garantării exercitării fără impedimente a drepturilor fundamentale de a alege și de a fi ales, or, prin alegeri libere și corecte se asigură legitimitatea politică fără de care guvernările democratice nu pot fi eficiente.

Completarea art.228 alin.(1), art.229 alin.(1) și (2), art.230 alin.(1), (2), (4) și (41) reprezintă o continuitate a propunerilor de modificare expuse supra, fapt pentru care se recomandă amendarea legii contravenționale sub aspectul aplicării contravenientului a sancțiunii contravenționale sub formă de avertisment.

Paralel, proiectul optează pentru modificarea art.229 în vederea divizării contravențiilor în dependență de gradul prejudiciabil și consecințele acestora.

Astfel, se propune pentru conducerea unui vehicul care nu a fost înmatriculat în modul stabilit să fie aplicată sancțiunea avertisment sau amendă. Pentru conducerea unui vehicul care nu a fost supus inspecției tehnice periodice se optează pentru aplicarea doar a amenzii, întrucât omiterea efectuării inspecției tehnice periodice reprezintă un pericol real pentru securitatea circulației rutiere și sănătatea populației (a se vedea pct. 11 și 20 din Regulile de inspecție tehnică periodică a autovehiculelor și remorcilor acestora, aprobate prin anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr.1047/1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al vehiculelor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora).

Simultan, în temeiul aceluiași raționament de aplicare a sancțiunii contravenționale în dependență de prejudiciabilitatea, pericolul social concret și consecințele contravenției, s-a decis modificarea art.230 alin.(1) din codul expus supra, prin divizarea acestuia în 2 componente de contravenție diferite.

Concomitent, textul art.230 a fost revizuit prin prisma terminologiei utilizate în Regulamentul cu privire la Registrul de stat al vehiculelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1047/1999 și Standardului SM 122 „Vehicule rutiere. Plăci de înmatriculare pentru autovehicule și remorci”.

În partea ce se referă la intrarea în vigoare a proiectului, acesta urmează să producă efecte juridice de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Nu este aplicabil

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil

4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prezentul proiect nu presupune armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md. Anunț privind consultarea publică: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-codului-contraventional-al-republicii-moldova-nr2182008/12648
7. Concluziile expertizelor
Observațiile înaintate de către Ministerul Justiției în raportul de expertiză juridică nr. 04/1-5922 din 25.06.2024, au fost luate în considerare, la fel, și unele propuneri de îmbunătățire a calității proiectului de act normativ care au parvenit în cadrul expertizării. Potrivit Raportului de expertiză anticorupție nr. ELO24/9967 din 05.09.2024, elaborat de Centrul Național Anticorupție, s-a constatat că, proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la responsabilizarea participanților la trafic, a căror acțiuni/inacțiuni ilicite generează urmări nesemnificative ordinii și securității publice, oferind posibilitatea aplicării alternative a unei sancțiuni cu caracter nepecuniar.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Actul normativ se încadrează în cadrul normativ existent.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Aprobarea prezentului proiect nu va genera modificarea altor acte normative ale Guvernului.

Ministru

Digitally signed by Efros Adrian
Date: 2024.09.08 11:48:29 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Adrian EFROS

SINTEZA
la proiectul de lege pentru modificarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218/2008
(procedura aplicării sancțiunii avertismentul)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
<p style="text-align: center;">Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p> <p style="text-align: center;"><i>(aviz nr.21/1-3156 din 12.06.2024)</i></p>	1.	<p>La art.197 din Codul contravențional (cu modificările operate prin Legea nr.136/2024):</p> <ul style="list-style-type: none"> - la alin.(1), se va exclude sancțiunea pentru persoana juridică, deoarece responsabilitatea pentru deținerea la bord a actelor permisive necesare revine conducătorului auto. <p>Suplimentar, pornind de la gravitatea încălcării se consideră oportună reducerea sancțiunii până la 15-20 u.c.</p> <ul style="list-style-type: none"> - suplimentar, se propune completarea art.197 cu prevederi noi: <p>„(22) Efectuarea transporturilor rutiere de persoane prin servicii ocazionale cu nerespectarea prevederilor art.31⁴⁰, 31⁴² alin.(1), (3), 31⁴⁴ alin.(1) lit.c) și d) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014 și pct.136 – 139, 140 subpct.3) și 4) din Regulamentul privind eliberarea și utilizarea autorizațiilor de transporturi rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.257/2017 se sancționează cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(23) Efectuarea transporturilor rutiere de persoane prin servicii ocazionale cu nerespectarea prevederilor pct.13³¹ din Regulamentul privind eliberarea și utilizarea autorizațiilor de transporturi rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.257/2017 se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	Se acceptă.
	2.	<p>Art.358 din Codul contravențional va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 358. Încălcarea standardelor, normelor și regulilor de asigurare a apărării împotriva incendiilor, manifestată prin:</p>	Se acceptă.

	<p>a) necoresponderea sau blocarea căilor și ieșirilor de evacuare, a căilor de acces, a accesului tehnicii de intervenție destinată salvării persoanelor și stingerii incendiilor, la sursele de alimentare cu apă pentru stingerea incendiilor și la mijloacele de stingere a incendiilor;</p> <p>b) lipsa sau insuficiența instalațiilor automate de semnalizare, înștiințare, stingere, de protecție antifum, surselor de alimentare cu apă, tehnicii pentru stingerea incendiilor sau a mijloacelor de stingere a incendiilor;</p> <p>c) admiterea disfuncționalității rețelelor de alimentare cu apă pentru stingerea incendiilor, instalațiilor automate de semnalizare, înștiințare, stingere, de protecție antifum;</p> <p>d) neasigurarea căilor de evacuare cu indicatoare sau iluminat natural/artificial/rezervă;</p> <p>e) nerespectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor la utilizarea focului deschis, la efectuarea lucrărilor cu focul deschis, de sudare electrică sau cu gaze, la exploatarea echipamentului și instalațiilor electrice, precum și la utilizarea termogeneratoarelor;</p> <p>f) admiterea fumatului pe teritoriul sau în încăperile obiectivelor înafara locurilor special amenajate;</p> <p>g) refuzul persoanei supuse controlului de a îndeplini, în termenele stabilite, prescripțiile sau măsurile restrictive dispuse repetat și necontestate conform legislației se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	
<p>3.</p>	<p>Art.358¹ din Codul contravențional va avea următorul cuprins: „Articolul 358¹. Încălcarea normelor și a cerințelor de protecție civilă. Încălcarea normelor sau a cerințelor prevăzute de legislația cu privire la protecția civilă, manifestată la:</p> <p>a) proiectarea, construcția sau exploatarea construcțiilor și instalațiilor aferente;</p> <p>b) admiterea folosirii averii protecției civile, schimbarea sau comercializarea ei, darea în arendă, fără coordonarea stabilită;</p> <p>c) eschivarea de la răspunderea pentru întreținerea, păstrarea și folosirea averii protecției civile;</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>d) eschivarea unităților economice, din vina cărora s-au produs situații excepționale, de la obligația de a recupera prejudiciul adus sinistraților;</p> <p>e) lipsa specialiștilor titulari sau a persoanelor responsabile pentru protecția civilă;</p> <p>f) neîndeplinirea măsurilor de protecție a localităților și populației împotriva proceselor geologice periculoase, alunecărilor de teren, inundațiilor, de păstrare a substanțelor chimice și radiative;</p> <p>g) refuzul persoanei supuse controlului de a îndeplini, în termenele stabilite, prescripțiile sau măsurile restrictive dispuse repetat și necontestate conform legislației se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	
<p>Ministerul Culturii</p> <p><i>(aviz nr.08/5-09/2003 din 25.06.2024)</i></p>	<p>4.</p>	<p>La proiectul hotărârii:</p> <p>La pct.6, la art. 230 alin.(4¹) Cod contravențional sintagma „de la 9 la 12 unități convenționale” de substituit cu sintagma „de la 6 la 9 unități convenționale”.</p> <p>Propunerea sus-menționată urmează a fi acceptată din următoarele considerente:</p> <p>În prezent, prevederile art.230 alin.(41) Cod contravențional pentru neconectarea în faruri a luminii de întâlnire sau a luminii de deplasare pe timp de zi, conform prevederilor Regulamentului circulației rutiere, se sancționează cu amendă de la 3 la 6 unități convenționale. Autorul proiectului pe de o parte recomandă amendarea legii contravenționale sub aspectul aplicării contravenientului a sancțiunii contravenționale sub formă de avertisment ca sancțiune mai blândă pentru încălcările care generează urmări ne semnificative ordinii și securității publice, pe de altă parte majorează sancțiunea minimă existentă de 3 ori - de la 3 u.c. la 9 u.c., echivalentul sancțiunii art.228 alin.(8) care de asemenea stabilește sancțiune de la 9 u.c. la 12 u.c. pentru exploatarea vehiculului utilat cu sistem de alimentare cu gaze la care este expirat termenul de testare periodică a rezervoarelor pentru gaze sau numărul acestora nu corespunde normelor tehnice, fiind o încălcare mult mai gravă comparativ cu fapta art.230 alin.(41).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>S-a stabilit majorarea sancțiunii în contextul în care contravenientul poate opta pentru achitarea amenzii potrivit art.34 alin.(3) din Codul contravențional, potrivit căruia contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.</p> <p>De asemenea, conform art. 451⁴ din Codul contravențional în baza acordului de colaborare contravenientului i se poate aplica o sancțiune egală cu o doime din maximul sancțiunii sub formă de amendă prevăzută pentru contravenția comisă.</p> <p>Mai mult, prin amendamentul propus s-a oferit și o alternativă a sancțiunii</p>

		În asemenea circumstanțe, se încalcă prevederile normelor imperative de drept material ale art.9 alin.(1) Cod contravențional nr.218/2008 principiul individualizării răspunderii contravenționale și sancțiunii contravenționale care reglementează că la aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante.	contravenționale sub formă de avertisment.
Ministerul Justiției <i>(aviz nr.04/1-5922 din 25.06.2024)</i>	5.	<p>1. Conform pct.1 din proiectul de lege, se propune abrogarea art.26 lit. b) din Codul contravențional. Astfel, în prezent, articolul prenotat prevede înlăturarea răspunderii contravenționale pentru comiterea unei contravenții neînsemnate sau tentativei de contravenție neînsemnată.</p> <p>În același context, potrivit pct.2 din proiect, se abrogă art.28 din Codul contravențional care reglementează instituția contravenției neînsemnate și tentativei de contravenție neînsemnată.</p> <p>Cu referire la amendamentele indicate supra, remarcăm că, în cadrul notei informative ce însoțește proiectul de act normativ, este insuficient argumentată și motivată necesitatea operării modificărilor cu privire la instituția contravenției neînsemnate și a tentativei de contravenție neînsemnată.</p> <p>La elaborarea proiectului de act normativ, precum și cu referire la întocmirea notei informative, urmează a se ține cont de prevederile art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, or, potrivit art. 30 alin.(1) lit.b) din legea prenotată, concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota informativă la proiect, conform modelului indicat în anexa nr.1, care va cuprinde condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite.</p> <p>Prin urmare, nota informativă urmează a fi completată suplimentar cu argumente plauzibile prin prisma prevederilor enunțate.</p>	Se acceptă. Compartimentul 4 al Notei de fundamentare a fost completat cu argumente suplimentare.
	6.	<p>Conform pct.3 din proiect, art.33 alin.(3) din Codul contravențional va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Sancțiunea avertismentului se aplică în mod obligatoriu, de către agentul constatator, în toate cazurile prevăzute de prezentul cod, fără remiterea cauzei contravenționale în instanța de judecată, dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:</p>	Nu se acceptă. Sintagma „sancțiune similară” se regăsește în cuprinsul normativ al art.43 alin.(1) lit.b) din Codul contravențional. Complementar, o sintagmă similară este utilizată și în textul Codului penal

	<p>a) pe parcursul ultimului an înainte de comiterea faptei contravenționale, persoana nu fost sancționată pentru o contravenție similară;</p> <p>b) persoana a executat sancțiunile contravenționale aplicate pentru faptele comise anterior.”</p> <p>Se necesită a fi menționat asupra caracterului interpretabil al cuvintelor „contravenție similară”. Acest termen poate fi perceput diferit de către agentul constatator care este împuternicit de aplica sancțiunea contravențională sub formă de avertisment.</p> <p>Respectiv, prin contravenție similară se poate subînțelege atât comiterea anterioară unei contravenții absolut identică cu cea pentru care urmează a fi aplicat avertismentul, cât și comiterea anterioară unei contravenții din același domeniu (Capitol din Codul contravențional). Spre exemplu, în ipoteza intenției de a aplica avertismentul pentru săvârșirea contravenției prevăzute la art.230 alin.(1), nu este clar dacă comiterea anterioară a contravenției prevăzute la art.229 alin.(1) din Codul contravențional, poate fi considerată ca contravenție similară și, drept urmare, neîndeplinire a condiției prevăzute la art.33 alin.(3) lit.a).</p> <p>La fel, nu este clar dacă contravențiile reunite în același articol, dar prevăzute de alineate distincte (variante-tip de contravenții), pot fi considerate contravenții similare.</p> <p>Considerăm că acest aspect urmează a fi clarificat în vederea neadmiterii interpretărilor eronate și formării unei practici neuniforme de aplicare a sancțiunii avertismentului.</p> <p>Mai mult ca atât, o asemenea formulare precum „contravenție similară”, poate genera o aplicare selectivă sau chiar abuzivă a sancțiunii avertismentului de către agentul constatator.</p>	<p>nr.985/2002, în speță art.77 alin.(1) lit.a), 109 alin.(1).</p> <p>Așadar, prin prisma rigorilor art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, se conchide că sintagma respectivă este preluată din terminologia există în legislație, respectiv se va interpreta în sensul expus în normele consemnate supra.</p>
7.	<p>Suplimentar, ca condiție pentru aplicarea avertismentului, art.33 alin.(3) lit.b) prevede: „b) persoana a executat sancțiunile contravenționale aplicate pentru faptele comise anterior”.</p> <p>Sub acest aspect, este incert cum va fi atins scopul responsabilizării persoanelor care au comis mai multe contravenții și, respectiv, executarea de către aceștia a tuturor sancțiunilor contravenționale, doar pentru ca, în final, să fie posibilă aplicarea avertismentului. Spre exemplu, în ipoteza existenței unei persoane față de care au fost aplicate 10 sancțiuni</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Mecanismul aplicat este similar celui prevăzut la art.44¹ „Aplicarea sancțiunii mai blânde decât cea prevăzută de lege” din Codul contravențional potrivit căruia, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul</p>

contravenționale sub formă de amendă, nu este clar care va fi motivația ultimei de a executa toate sancțiunile contravențiile pecuniare doar pentru ca să beneficieze de posibilitatea aplicării avertismentului pentru comiterea unei singure contravenții.

contravenientului în săvârșirea contravenției, de personalitatea contravenientului, de comportarea lui în timpul și după consumarea contravenției, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei contravenții săvârșite în grup la descoperirea acesteia, agentul constatator, după caz, procurorul, instanța de judecată sau comisia administrativă poate aplica o sancțiune sub limita minimă, prevăzută de partea specială a cărții întâi pentru contravenția respectivă.

Prevederile alin.(1) nu se aplică persoanelor care nu au executat sancțiunile contravenționale pentru faptele comise anterior sau au antecedente penale nestinse.

Subsecvent, referitor la exemplificarea expusă se remarcă faptul că aceasta este plauzibilă dintr-un punct de vedere, însă pe de altă parte, în cazul respectiv nu putem să defavorizăm persoanele care au contravenții mai puține (decât 10) și sunt persoane de bună credință, or în conformitate cu art.9 alin.(1) din Codul contravențional, la aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de

			persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante.
	8.	<p>La pct.5, se propune un nou cuprins al art.229 alin.(2), și anume: „Conducerea unui vehicul care nu a fost înmatriculat în modul stabilit se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale.”</p> <p>Totodată, art.229 se completează cu alin.(2¹) cu următorul cuprins: „(2¹) Conducerea unui vehicul care nu a fost supus reviziei tehnice se sancționează cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale.”</p> <p>La analiza acestor amendamente, se constată că, de fapt, s-a realizat divizarea modalităților normative de comitere a contravenției prevăzute la art.229 alin.(2) din Codul contravențional.</p> <p>Astfel, în redacția actuală, alin.(2) prevede răspunderea atât pentru „conducerea unui vehicul care nu a fost înmatriculat în modul stabilit”, cât și pentru „conducerea unui vehicul care nu a fost supus reviziei tehnice”, modalitățile normative de comitere fiind alternative.</p> <p>Drept rezultat, în ipoteza operării amendamentelor indicate în proiect, persoana care conduce un vehicul neînmatriculat în modul stabilit și care, totodată, nu a fost supus reviziei tehnice, urmează a fi supusă răspunderii contravenționale în baza prevederilor art.229 alin.(2) și (2¹). În opoziție, conform prevederilor în vigoare, persoană urmează a fi supusă răspunderii doar în baza art.229 alin.(2).</p> <p>Sub acest aspect, deși nu se poate nega faptul că obiectul juridic special al contravenției de „conducere a unui vehicul care nu a fost înmatriculat în modul stabilit”, diferă de obiectul juridic special al contravenției de „conducere a unui vehicul care nu a fost supus reviziei tehnice”, totuși, operarea acestor modificări legislative, urmează a fi motivate desfășurate în cadrul notei informative cu prezentarea unor argumente obiective și pertinente în acest sens.</p> <p>Menționăm că, nota informativă nu conține o argumentare fundamentată care să releve necesitatea realizării modificărilor legislative cu referire la art.229 din Codul contravențional.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Compartimentul IV al Notei de fundamentare a fost completat cu argumentele suplimentare.</p>

	9.	Obiecțiile date sunt valabile și pentru pct.6 din proiect, unde similar s-a procedat la divizarea unor modalități normative prevăzute în redacția actuală a art.230 alin.(1) din Codul contravențional și includerea acestora în cadrul alin.(11).	Se acceptă. Compartimentul IV al Notei de fundamentare a fost completat cu argumentele suplimentare.
Procuratura Republicii Moldova <i>(aviz nr.4-1d/24-267 din 19.06.2024)</i>	10.	Urmare a examinării proiectului de hotărâre a Guvernului, constatăm oportunitatea și actualitatea acestuia dictată de necesitatea evidenței activității delictuale ale persoanelor, or, tangențial acesta constituie și o metodă de prevenire a săvârșirii contravențiilor similare astfel, avizăm pozitiv proiectul de hotărâre cu număr unic 510/MAI/2024	Se acceptă.
Ministerul Finanțelor <i>(aviz nr.04/1-06-414 din 15.07.2024)</i>	11.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Avizare și consultare publică repetată			
Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>(aviz nr.21-3765 din 16.07.2024)</i>	1	Lipsa de obiecții.	Se acceptă.

Ministerul Finanțelor <i>(aviz nr.04/1- 03/498/1137 din 18.07.2024)</i>	2	Lipsa de obiecții	Se acceptă.
Procuratura Republicii Moldova <i>(aviz nr. 4-1d/24- 325 din 22.07.2024)</i>	3	Lipsa de obiecții	Se acceptă.

**sterul
Culturii**

(aviz nr.08/5-
09/2320 din
24.07.2024)

4

La pct. 6 al proiectului, la art. 230 alin. (4¹) Cod contravențional, sintagma „de la 9 la 12 unități convenționale” de substituit cu sintagma „de la 6 la 9 unități convenționale”.

Propunerea sus-menționată urmează a fi acceptată din următoarele considerente: În prezent, prevederile art. 230 alin. (4¹) Cod contravențional pentru neconectarea în faruri a luminii de întâlnire sau a luminii de deplasare pe timp de zi, conform prevederilor Regulamentului circulației rutiere, se sancționează cu amendă de la 3 la 6 unități convenționale.

Autorul prin proiectul respectiv pe de o parte, recomandă amendarea legii contravenționale sub aspectul aplicării contravenientului a sancțiunii contravenționale sub formă de avertisment ca sancțiune mai blândă pentru încălcările care generează urmări ne semnificative ordinii și securității publice, pe de altă parte majorează sancțiunea minimă existentă de 3 ori - de la 3 u.c.(150 lei) la 9 u.c.(450 lei), echivalentul sancțiunii art. 228 alin. (8) care, de asemenea stabilește sancțiune de la 9 u.c. (450 lei) la 12 u.c.(600 lei) pentru exploatarea vehiculului utilat cu sistem de alimentare cu gaze la care este expirat termenul de testare periodică a rezervoarelor pentru gaze sau numărul acestora nu corespunde normelor tehnice, fiind o încălcare mult mai gravă comparativ cu fapta art. 230 alin. (4¹).

Propunerea menționată a fost expusă și prin avizul precedent al Ministerului Culturii nr.08/5-09/2003 din 25.06.2024, dar care nu a fost luată în considerare, motivând în sinteza proiectului următorul citat: *„S-a stabilit majorarea sancțiunii în contextul în care contravenientul poate opta pentru achitarea amenzii potrivit art.34 alin.(3) din Codul contravențional, potrivit căruia contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.*

De asemenea, conform art. 451⁴ din Codul contravențional în baza acordului de colaborare contravenientului i se poate aplica o sancțiune egală cu o doime din maximul sancțiunii sub formă de amendă prevăzută pentru contravenția comisă. Mai mult, prin amendamentul propus s-a oferit și o alternativă a sancțiunii contravenționale sub formă de avertisment”.

Argumentul autorului precum că *s-a stabilit majorarea sancțiunii în contextul în care contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale conform art. 34 alin. (3) din Cod*

Se acceptă.

		<p>contravențional, ori aplicarea acordului de colaborare prin prisma art. 451⁴ nu este plauzibil, deoarece aceste norme sunt și în prezent în vigoare. Subiectul speței este că proiectul își pierde relevanța reieșind din cele expuse în alineatul (5) al avizului.</p> <p>De asemenea subliniem faptul că autorul proiectului doar la nivel declarativ a dispus neacceptarea propunerilor înaintate dar nu s-a expus și a ignorat instituția normelor imperative de drept material ale art. 9 alin. (1) Cod contravențional nr. 218/2008 – principiul individualizării răspunderii contravenționale și sancțiunii contravenționale care reglementează că, la aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante.</p> <p>În acest context reiterăm susținerea proiectului de principiu enunțat supra, cu condiția includerii modificărilor înaintate supra.</p>	
<p>Ministerul Justiției</p> <p><i>(aviz nr. 04/1-7580 din 12.08.2024)</i></p>	<p>5</p>	<p>Comunicăm că observațiile înaintate de către Ministerul Justiției în raportul de expertiză juridică nr. 04/1-5922 din 25.06.2024, parțial au fost luate în considerare.</p> <p>Atragem atenția că, varianta proiectului transmisă spre avizare repetată, a suferit completări esențiale în raport cu versiunea inițială a proiectului transmisă prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-6352 din 10 iunie 2024.</p> <p>Mai mult ca atât, semnalăm că obiectul de reglementare a proiectului, excede semnificativ cuprinsul proiectului de act normativ anunțat pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică în conformitate cu pct. 14 din procesul-verbal nr. 32 al ședinței secretarilor generali din 10 iunie 2024.</p> <p>Prin urmare, se impune excluderea punctelor 4, 5, 9, și 10 din proiect.</p> <p>Adițional, se remarcă asupra necorespunderii amendamentelor propuse la pct. 5 cu redacția actuală a art. 197 din Codul contravențional nr. 218/2008.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Punctele 5, 9 și 10 (propunerile de completare parvenite de la Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale) din proiect au fost excluse.</p> <p>Subsecvent, referitor la excluderea pct.4 (art.53 alin.(3)) se menționează că amendamentul respectiv se înaintează în contextul în care în perioada apropiată urmează să se desfășoare alegeri prezidențiale și parlamentare.</p> <p>În acest sens, potrivit jurisprudenței relevante degajată de Curtea de la Strasbourg se desprinde conturarea clară și explicită a conținutului dreptului la alegeri libere, care este crucial pentru stabilirea și menținerea</p>

fundamentului unei veritabile democrații guvernate de supremația dreptului.

Prin urmare, este de specificat faptul că obligația statului de a întreprinde toate măsurile necesare pentru exprimarea liberă și fără impedimente a voinței poporului derivă atât din legislația națională cât și cea internațională. Așadar, se consideră că majorarea sancțiunii pentru comiterea contravenției de neînținerea nejustificată a buletinului de vot persoanei înscrise în lista electorală sau înmânarea către un singur alegător a mai multor buletine decât este prevăzut de lege, reprezintă un instrument relevant prin intermediul căruia persoana ar fi descurajată să comită o ilegalitate.

De asemenea, propunerea are ca obiectiv și responsabilizarea membrilor organelor electorale asupra respectării procedurilor prevăzute de legislația electorală. Subsidiar, propunerea respectivă nu modifică semnificativ conținutul proiectului (în speță 30% din textul proiectului actului normativ), astfel promovarea

			acesteia corespunde cerințelor de tehnică legislativă.
	6	<p>Totodată, la forma actuală a proiectului se înaintează unele propuneri de îmbunătățire a calității proiectului de act normativ:</p> <p>În conformitate cu pct. 7 din proiect, se propune completarea art. 229 cu alin. (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>(2¹) Conducerea unui vehicul care nu a fost supus inspecției tehnice periodice se sancționează cu amendă de la 9 la 12 unități convenționale”.</p> <p>Astfel, dat fiind faptul că cuvintele „reviziei tehnice”, utilizate în redacția în vigoare a art. 229 alin. (2) din Codul contravențional, au fost substituite cu cuvintele „inspecției tehnice periodice”, se recomandă completarea pct. 7 cu un nou punct, prin care cuprinsul titlului articolului prenotat să fie adus în concordanță cu art. 229 alin. (2¹) propus în proiect.</p> <p>Modificările date vor asigura evitarea unor neconcordanțe dintre titlul articolului vizat și dispoziția alin. (2¹). Totodată, se va asigura utilizarea unei terminologii coerente care va fi în corespundere cu prevederile art. 2 din Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier.</p>	Se acceptă , pct.6 (în redacția inițială pct.7) s-a completat cu un nou punct.
Expertizare			
Centrul Național Anticorupție (Raport de expertiză anticorupție nr. ELO24/9967 din 05.09.2024)		Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la responsabilizarea participanților la trafic, a căror acțiuni/inacțiuni ilicite generează urmări nesemnificative ordinii și securității publice, oferind posibilitatea aplicării alternative a unei sancțiuni cu caracter nepecuriar	Se acceptă.

Ministru

Digitally signed by Efras Adrian
Date: 2024.09.08 11:47:48 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Adrian EFROS